

Afval is **waardevol**

Alles wat je voor jouw spreekbeurt wilt weten over afval en recycling

Inhoudsopgave

Even voorstellen	3
6 tips voor een goede spreekbeurt	4
De geschiedenis van afval	5
Wat is afval?	6
7 soorten afval scheiden	7
Zwerfaval: hoe lang blijft iets liggen in de natuur?	8
Wat gebeurt er met jouw plastic afval?	9
Dit was eerst afval	10
Hoe ga je slim om met afval?	11
De afvalquiz	13
Meer weten?	14

Even voorstellen...

Wat leuk dat jij je spreekbeurt wilt houden over PreZero, afval en recyclen. We hebben een handig pakket voor je gemaakt. Bomvol tips en leuke weetjes!

Eerst even voorstellen
Wij zijn PreZero. Eén van de grootste afvalverwerkers in Nederland. Alleen al in Nederland hebben we 40 vestigingen, 800 vrachtwagens en halen we afval op bij mensen thuis en bij bedrijven. Misschien heb je onze vrachtwagens weleens door de straat zien rijden?

40
vestigingen

800
vrachtwagens

Afval is waardevol
Bij PreZero geloven we dat afval heel waardevol is. Van afval kunnen we namelijk nieuwe grondstoffen maken, waar we vervolgens weer nieuwe producten van maken. Zo kunnen grondstoffen als olie, gas en kolen gewoon in de grond blijven. Dat is belangrijk, want we willen dat iedereen nog heel lang van de aarde kan genieten.

Lees verder en leer meer over afval, recyclen en PreZero.
Op naar een top spreekbeurt!

6 tips voor een **goede spreekbeurt**

Tip 1 Spring eruit

Je wilt dat jouw klasgenoten vanaf de allereerste minuut aan je lippen hangen. **Bedenk daarom een opvallend begin, iets wat anderen uit je klas nog niet hebben gedaan.** Begin bijvoorbeeld met een weetje, een leuke foto, stel een vraag of neem als voorbeeld wat afval de klas mee in. Dat kan wel een beetje stinken ;-)

Tip 2 Bedenk een goede afsluiter

Wat moet je klasgenoten bijblijven na jouw presentatie? Wat is de belangrijkste boodschap? Sluit daarmee af.

Tip 3 Gebruik een spiekbriefje

Je hoeft niet alles uit je hoofd te doen. **Schrijf de belangrijkste woorden van je spreekbeurt gewoon op een briefje.** Dat helpt je met het vertellen van je verhaal.

Tip 4 Gebruik beelden

Soms zegt een beeld meer dan 1.000 woorden. En foto's of illustraties maken je spreekbeurt ook gewoon erg leuk!

Tip 5 Oefen hardop

Presenteren is soms best een beetje spannend. Oefen daarom hardop. **Vraag je zusje of broertje, vriendje of ouders als publiek, zodat ze je daarna tips kunnen geven.** Of oefen voor een spiegel, zodat je ook zelf ziet hoe je vertelt. Ga rechtop staan en begin.

Tip 6 Test je spullen

Spreekbeurt klaar? **Bedenk goed welke spullen je nodig hebt voor jouw presentatie**. Een beamer? Doen het beeld en geluid het? Bereid je presentatie goed voor in de klas.

De geschiedenis **van afval**

Afval heeft altijd bestaan. Want waar mensen zijn, is afval.
We duiken terug in de tijd.

Afval in de Prehistorie
250.000 – 50 voor Christus

Alles wat mensen in de Prehistorie gebruikten, kwam uit de natuur. **Wat ze weggooiden, was dan ook natuurlijk afval.** Dit kon de natuur gewoon weer verteren.

Afval bij de Romeinen
50 voor tot 475 na Christus

De Romeinen hadden al meer afval. Ze aten uit kleikommetjes,droegen stoffen kleding, bewaarden hun eten in kommen en flessen en gebruikten als eersten glas om dranken in te bewaren. **Afval gooiden ze in afvulputten en op afvalbergen.** Dit afval is nu helemaal verdwenen onder de grond. Door opgravingen vinden we nu soms nog wat afval (stenen of glaswerk) van de Romeinen.

Afval in de Middeleeuwen
500 tot 1500 na Christus

In de Middeleeuwen ging men niet zo goed met afval om. **Ze gooiden letterlijk alles op straat. Van eetafval tot werkafval.**

Afval in de 18e en 19e eeuw
1700 tot 1900

In deze eeuwen gingen veel mensen dood door het drinken van vervuild water. Dit kwam doordat mensen nog steeds niet goed met hun afval omgingen. **In deze periode startten mensen gelukkig ook met het inzamelen van afval.** Er kwamen vuilnismannen en er werden zelfs riolen aangelegd.

Afval vandaag
21ste eeuw

We gooien afval gelukkig niet meer op één berg. **We scheiden steeds meer**. En dat moet ook, want we wonen tegenwoordig met zoveel mensen op de aarde. Dat zorgt natuurlijk voor heel veel verschillende soorten afval. Gelukkig zijn er al veel oplossingen om van dit afval weer nieuwe producten te maken.

Wat is afval?

Afval zijn de spullen die je weggooit, omdat ze ‘op’ of ‘kapot’ zijn. Een leeg pakje drinken, een bananenschil, een verfrommeld papiertje, kauwgom en een plastic tasje. Maar denk ook aan een kapotte iPad, koelkast of tv. Het zijn vaak dingen die de natuur niet kan verteren en daardoor ontstaat een grote afvalberg.

Weetje

Wereldwijd gebruiken we in 8 maanden wat de aarde in een jaar kan maken.

Waarom is het belangrijk dat we iets met ons afval doen?

Onze grondstoffen raken op. Grondstoffen zijn materialen die in een proces gebruikt worden om iets te maken. Natuurlijke grondstoffen zijn stoffen die in de natuur gevonden worden, zoals vruchtbare aarde, olie, mineralen, hout en andere gewassen. Wist je dat er van olie plastic wordt gemaakt? Maar we kunnen ook afval heel goed gebruiken om nieuwe grondstoffen van te maken. Zodat we minder natuurlijke grondstoffen uit de aarde hoeven te halen.

Recyclen maar!

Het is dus helemaal niet nodig om steeds nieuwe grondstoffen uit de aarde te halen. **We kunnen ons afval namelijk opnieuw gebruiken: recyclen.** Nieuwe producten maken van ons eigen afval. Een proces dat oneindig kan doorgaan. Zo gooien we niets echt weg, we gebruiken juist alles opnieuw.

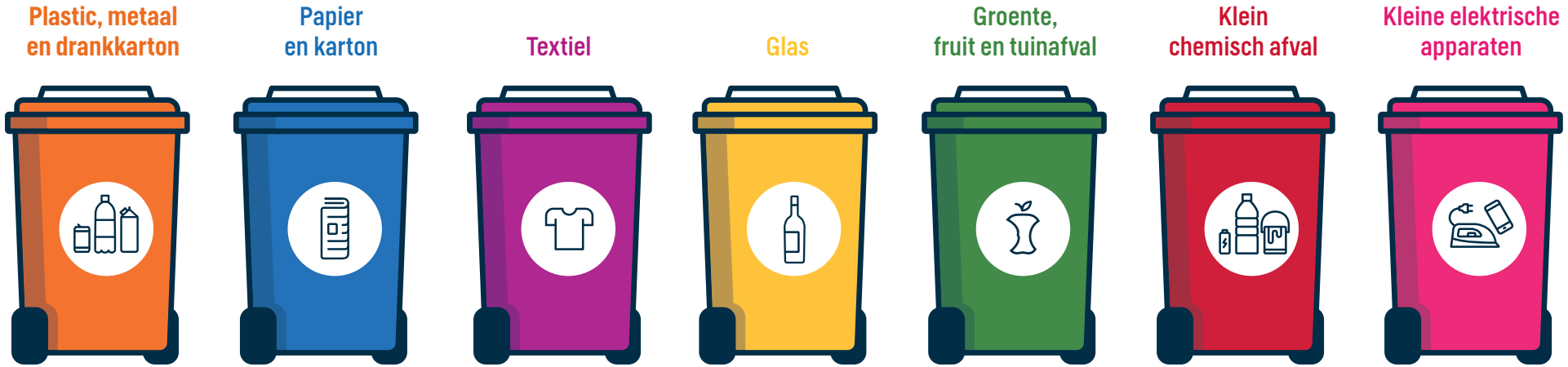
Goed afvalscheiden

Maar daarvoor moeten we wel goed blijven afvalscheiden. Want afval dat we niet netjes in de goede bak gooien, kan zomaar op de verkeerde plek terechtkomen. En wordt dus niet gerecycled. Plastic bij het plastic dus, appelklokhuizen bij het groente en fruit, papier bij het papier en ga zo maar door. Doe je dat goed, maken wij er samen met andere bedrijven weer ‘nieuwe’ producten van!

7 soorten afval scheiden

Scheid jij thuis al afval?

Als we ons afval echt goed scheiden, kunnen we dat in zeven verschillende soorten doen.
Zo kunnen we er weer gemakkelijk nieuwe producten mee maken. Kijk je mee?

Wat gebeurt er met gescheiden afval?

1. Afval zet je aan de straat of gooi je weg in een **container**.
2. Chauffeurs van **PreZero** komen het ophalen.
3. Het gescheiden afval, zoals **plastic, papier en glas**, brengen we naar grote fabrieken. Daar wordt het afval helemaal gesorteerd. Zo kan het opnieuw gebruikt worden voor **nieuwe producten**. Het afval uit de gft container wordt bijvoorbeeld **compost**. En glas kan eindeloos vaak weer **glas** worden!

Weetje

Restafval is al het afval dat we niet kunnen niet recyclen, en gaat de verbrandingsoven in bij een afvalbedrijf. Dat levert energie op. Maar de waarde van het afval als grondstof gaat in de oven juist verloren. En dat is zonde!

Weetje

In Nederland is het afvalscheiden, ophalen en sorteren goed geregeld. We recyclen al heel veel! In andere landen is dit vaak nog niet zo. Daar wordt veel afval in de grond gestort of verbrand. Zonde! En heel slecht voor het milieu.

Zwerfafval

Hoe lang blijft iets in de natuur liggen?

Appelklokhuis
14 dagen

Krant
1,5 tot 6 maanden

Bananenschil
1 tot 3 jaar

Sigarettenpeuk
12 jaar

Kauwgom
minimaal 20 jaar

Plastic flesje
niet afbreekbaar
verbrokkelt wel,
maar breekt niet af

Aluminium blikje
niet afbreekbaar

Fles van glas
niet afbreekbaar
blijft voor altijd
in de natuur liggen

Wat gebeurt er met jouw plastic afval?

Je gooit vast weleens een plastic flesje weg in de container. Maar wat gebeurt er daarna met jouw flesje? Dat zie je in deze kringloop van plastic verpakkingen.

En omdat jij je afval goed scheidt, krijgt jouw flesje weer een nieuw leven, goed bezig!

Van wasmiddelfles naar wasmiddelfles

1. Plastic verpakkingen, zoals wasmiddelflessen worden weggegooid.

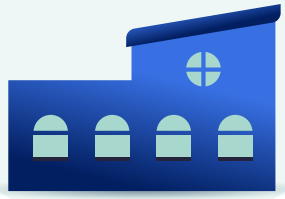
2. PreZero haalt de plastic verpakkingen op.

3. Het plastic wordt verzameld op locaties in de regio. Eventuele verontreinigingen worden eruit gehaald.

4. PreZero brengt het naar de sorteerinstallatie.

5. Een trommelzeef haalt de grote stukken vervuiling eruit. Infraroodscanners, magneten en windshifters sorteren automatisch verschillende soorten plastic verpakkingen .

6. Het plastic wordt per soort in balen geperst en klaargezet voor transport.

7. Verwerkingsbedrijf verwerkt het gesorteerde plastic tot korrels.

8. Een laboratorium controleert de kwaliteit van de korrels.

9. De korrels worden gebruikt om bijvoorbeeld een nieuwe gieter, wasmiddelfles of zeepflacon te maken.

Dit is **niks nieuws**

Jouw plastic flesje is niet het enige wat we opnieuw maken. **Samen met andere bedrijven maken we van allerlei afval nieuwe producten**. Kijk maar eens!

Dit was plastic afval

Nu: Afwasmiddel in een gerecyclede fles

Dit was sinaasappelschil en koffiedik*

Nu: Een heerlijk fris zeepje

*koffiedik = het prutje wat overblijft na het koffiezetten

Dit waren 500 yoghurtbakjes

Nu: Een buggy

Dit waren 15 wasmiddelflessen

Nu: Een gieter

Hoe ga je slim **om met afval?**

Iedere dag gooien we in Nederland zo'n 16.000 kg afval per minuut weg. **En ook al recyclen we daar een groot deel van, het blijft natuurlijk beter om minder afval te hebben.** Maar hoe doe je dat?

Tip 1

Gooi pas iets weg als je het echt niet meer gebruikt

We zijn vaak snel op onze spullen uitgekeken. Het rammelt een beetje of er is weer iets nieuws. Kijk liever of je er nog iets mee kunt.

Tip 2

Producten repareren, pimpen, tweedehands (ver)kopen

Kapot is niet altijd onherstelbaar. Kleding, fietsen, speelgoed en elektrische apparaten zijn vaak met een klein beetje moeite zo gerepareerd. Of verkoop je tweedehands spullen. Verdien je misschien zelfs nog wat geld.

Tip 3

Koop producten met zo min mogelijk verpakking

Om heel veel producten zit een verpakking. Bijvoorbeeld de groenten in de supermarkt, maar ook in de winkel vragen ze vaak 'tasje eromheen?' Probeer daar goed op te letten en producten te kopen zonder die extra verpakking.

Tip 4

Neem je eigen tas mee

Ga je boodschappen doen met je ouders of nieuwe kleren kopen? Neem je eigen tas mee. Kleine moeite, maar het bespaart toch een heleboel overbodige tasjes. Goede tip voor je ouders ook ;).

Meer tips op de volgende pagina

Tip 5

Neem je eigen waterflesje mee

Een eigen waterfles kun je vullen wanneer je wilt en thuis ook weer schoonmaken. Je hoeft dan niet steeds een nieuw flesje water te kopen als je dorst hebt.

Tip 6

Koop een broodtrommel

Neem je brood in een broodtrommel mee naar school. Want een broodtrommel kan je steeds opnieuw blijven gebruiken. Dat scheelt een heleboel plastic zakjes of aluminiumfolie.

Tip 7

Scheid afval dat je weggooit

Gooi je iets weg? Zoek direct de juiste afvalbak om je afval daarin weg te gooien. Dan is het meteen goed gescheiden en voorkomen we dat het in de natuur terechtkomt. Want we kennen allemaal wel de beelden van de 'plastic soup' en alle dieren die daaronder lijden. Toch?

Tip 8

Gooi niets weg in de natuur

Je kauwgom niet meer lekker of je banaan op? Gooi het niet zomaar in de natuur. Want dat verteert niet of niet zo snel. Gooi het in de juiste afvalbak.

Tip 9

Plak een nee/nee sticker op de brievenbus

Met een Nee-Nee of Nee-Ja-sticker op je brievenbus krijg je thuis geen reclamefolders meer door de brieven-bus. Dat scheelt zo'n 1.800 folders per brievenbus per jaar! Zo'n sticker kun je gewoon bij de gemeente waar je woont aanvragen. Hebben jullie thuis ook al zo'n sticker?

Tip 10

Houd je ogen open voor afval

Niet iedereen is zo bewust van afval als jij nu. Blijf dus goed om je heen kijken en help afval dat je tegenkomt opruimen. Tenslotte moeten we toch samen aan een schonere wereld werken.

De afvalquiz

Een leuke quiz om je presentatie mee te beginnen of mee te eindigen.

Tip!

Alle kinderen die denken dat het antwoord waar is, gaan staan. Alle kinderen die denken dat het niet waar is, blijven zitten. Zo kan iedereen makkelijk meedoen!

Nederland is Europees kampioen in het recyclen van papier

Waar
Nederland is een ster in recyclen. We hebben daar ontzettend veel speciale installaties en machines voor.

Eierschillen horen bij het gft-afval (groente-, fruit en tuinafval)

Waar
Net als de restjes van je eten. Die mogen allemaal bij het gft-afval.

Papier met nietjes mag in de papierbak

Waar
In het recycleproces halen we die nietjes er namelijk uit.

Jouw melkpak kan toiletpapier worden

Waar
Van melkpakken maken we bij PreZero onder andere toiletpapier.

Een melkpak hoort bij het papier

Niet waar
In een melkpak zit een plastic laagje. Daarom hoort een melkpak in een pbd-bak (plastic, blik en drinkpakken)

Doppen, kurken en deksels van potten en flessen mogen ook in de glasbak

Waar
Tijdens het schoonmaakproces van de potten en flessen worden de doppen, kurken en deksels eruit gehaald.

Er zijn 500 yoghurtbakjes nodig voor 1 nieuwe buggy

Waar
Yoghurtbakjes verwerken we tot korrels en hier maken we weer een nieuwe buggy van.

Een vieze pizzadoos moet bij het oud papier

Niet waar
Een pizzadoos met etensresten moet bij het restafval. De doos is namelijk te vies om nog te recyclen tot mooi nieuw papier.

Glas kun je drie keer opnieuw gebruiken

Niet waar
Je kunt glas wel eindeloos keer recyclen. Gaaf hè?!

Heel veel succes
en veel plezier
met je spreekbeurt!

Meer weten?

Over PreZero
Kijk voor meer informatie over PreZero eens op onze website www.PreZero.nl

Zelf aan de slag
Wil je ook in actie komen en afval opruimen? Kijk dan eens op de website van NederlandSchoon voor landelijke opschoondagen of tips om in je eigen buurt aan de slag te gaan. Of ga aan de slag met de tips van Milieu Centraal. **Zo voorkom jij je afval!**